

РОЗДІЛ ПЕРШИЙ

Починаючи зі стелі

«Проходь...» Я пройшов мармуровою підлогою, звернув за ріг, увійшов до кімнати з блискучими вікнами від долівки до самої стелі. Внизу виднілись яхти, хвилі м'яко лягали на узбережжя, а вечірнє сонце мерехтіло на водній гладі, наповнюючи фойє яскравим небесним сяйвом. Асистентка повела мене коридором. На офісних диванах лежали найм'якіші плюшеві подушки з усіх, які я колись бачив. Кавові ложки яскраво виблискували. Стіл у конференц-залі мав такий вигляд, ніби його створив сам Мікеланджело. Далі ми довго йшли коридором, заставленим стелажами з книгами.

— Він прочитав кожну з них, — промовила пані.

Макроекономіка. Інформатика. Штучний інтелект. Ліквідація поліомієліту. Асистентка дісталася з поліці і подала мені книгу про переробку фекалій. Я почав гортати її спініліми пальцями. Майже кожна сторінка містила на берегах підкresлення або нотатки. Я не спромігся на коментар і лише посміхнувся у відповідь. Нотатки були написані каліграфічним почерком школяра-п'ятикласника.

Нарешті ми зупинилися біля високих дверей з матового скла. Асистентка попросила мене зачекати. Мені кортіло доторкнутись до скла, аби оцінити його товщину, але я не наважувався. Поки я чекав, у голові промайнули спогади про подорож сюди: червоний шарф, туалет у Сан-Франциско, взуття в Омасі, тарган у Мотелі номер 6... Раптом двері відчинилися.

— Алексе, Білл чекає на тебе.

Він, попиваючи дієтичну колу, стояв просто переді мною — кудлатий, у сорочці поверх штанів. Я, можливо, щось і хотів би сказати, але не міг від хвилювання.

— Привіт, — промовив Білл Гейтс, так широко всміхаючись, що аж брови звеліся догори, — проходь...

ТРЬОМА РОКАМИ РАНІШЕ, В КІМНАП СТУДЕНТСЬКОГО ГУРТОЖИТКУ

Я повернувся в ліжку на лівий бік. На столі лежала купа книжок з біології, які наче свердлили мене поглядами. Я розумів, що мушу вчитись, але що довше дивився на підручники, то дужче хотів з головою укритися ковдрою.

Я перевернувся на правий бік. Наді мною висів плакат футбольної команди Університету Південної Каліфорнії. Колись він був блискучо-яскравим, але з часом вицвів і тепер майже зливався зі стіною.

Я ліг на спину і витрішився на білу стелю.

Що, в дідька, зі мною не так?

Якщо пам'ять не зраджує, я мав намір стати лікарем. Так буває, якщо ти син персидських євреїв-іммігрантів. Можна сказати, що я народився з написом «MD»^{*} на спині. У третьому класі на

* MD — medical doctor, що з англійської перекладається як «лікар». — Прим. пер. (тут і далі).

Хелловін я вбрався в хірургічний халат, бо від самого дитинства мріяв стати лікарем.

Я не був у школі найрозумнішим, однак діяв послідовно. Наприклад, стабільно отримував четвірки з мінусом і постійно користувався *CliffsNotes*^{*}. Мені завжди бракувало розуміння того, як я маю йти до мети, але цей недолік я компенсував наполегливим рухом уперед. У старшій школі я «поставив позначку у своєму резюме» як волонтер при лікарні, взяв кілька додаткових профільних уроків, був у захваті від наукової медицини. Та я був надто зайнятий, аби зупинитись і трохи подумати, чи ті «відмітки» я ставлю. Вступаючи до коледжу, я навіть уявити собі не міг, що вже через місяць щоранку по чотири чи п'ять разів натискатиму на будильнику кнопку «відклести». І не тому, що виснажився — мені стало нудно. Проте я продовжував силоміць тягти себе на заняття, здобуваючи наступні намічені раніше «позначки». Я почувався вівцею, що слідує за стадом.

Таким чином я й опинився тут: лежу в ліжку, витріщаюся на стелю. Я вступив до коледжу в пошуках відповідей, а натомість отримав ще більше запитань. *Що мене по-справжньому цікавить? Ким я хочу бути? Чого прагну досягти?*

Я перевернувся на інший бік. Книжки з біології, наче дементори^{**}, висмоктували з мене життя. Щоразу за крок до того, аби відмовитись їх читати, я згадував своїх батьків — як вони втекли з аеропорту Тегерана і біженцями прилетіли до Америки. Вони покинули все, щоб мати змогу дати мені освіту.

Коли я отримав схвального листа з Університету Південної Каліфорнії, мати сказала, що я там не вчитимусь, бо ми не можемо собі цього дозволити. Загалом наша сім'я не бідувала, я виріс

* *CliffsNotes* — серія навчальних посібників із переказами літературних творів. Несумлінні учні американських шкіл зазвичай читають подібні перекази, аби не читати повний твір в оригіналі. Вчителі цього не схвалюють.

** Дементори — персонажі з книг про Гаррі Поттера.

у Беверлі-Гіллз. Проте ми, як і багато інших, жили подвійним життям. Хоч ми й мешкали у престижному районі, батькам довелося взяти другу іпотеку, аби сплатити рахунки. Ми не нехтували можливістю кудись поїхати у відпустку, та при цьому я кілька разів бачив на дверях попередження, що нам ось-ось перекриють постачання газу. Мати дозволила мені вступити в університет лише завдяки батькові, який цілу ніч зі слізами на очах умовляв її, обіцяючи, що зробить усе можливе, аби звести кінці з кінцями.

І оце так я збираюся йому віддячити? Лежачи в ліжку, накрившись ковдрою з головою?

Я поглянув у протилежний куток кімнати. Рікі, мій сусід по кімнаті, сидячи за невеличкою дерев'яною партою, виконував домашнє завдання. Він рахував, ніби бухгалтерський калькулятор. Він мав мету. Я б теж хотів мати мету. Але я мав лише стелю, користі від якої було небагато.

Потім я згадав хлопця, якого зустрів у минулі вихідні. Він рік тому закінчив Університет Південної Каліфорнії, отримавши ступінь з математики. Сидів за партою так само, як зараз Рікі, й так само жонглював цифрами, як мій сусід по кімнаті, а сьогодні спокійно єсть морозиво за кілька кілометрів від кампусу. Раптом я зрозумів, що диплом сам собою до рук не припливе.

Я повернувся до підручників. *Навчання — це останнє, чим хотілося тоді займатись.*

Я знову відкинувся на спину. *Мої батьки пожертвували усім, аби ніщо не відволікало мене від навчання.*

Від стелі не було жодної користі.

Ще раз перевернувшись, я уткнув обличчя в подушку.

НАСТУПНОГО РАНКУ я пішов до бібліотеки і засів за підручники з біології. Однак скільки б не намагався змусити себе вчитися, моя внутрішня батарейка негайно розряджалась. Я конче